

kan jeg ikke Andet end henlede Opmærksomheden paa, at det saa ofte er gaaet os saaledes, at vi ere komne noget nær en Menneſkealder bagefter Udviklingen andetſteds. Det er da naturligt, at det ofte hænder, at Udviklingen da andetſteds er kommen saa vidt frem, at den næsten synes at være kommen ind i en anden Gænge, og dog staa vi imidlertid endnu paa det gamle Sted. Da gaar det os i Danmark, som det undertiden hænder sig paa Kendebanen, naar to Væddeløbere kappes, og den Eine kommer foran, saa kan det nemlig ske, at den Forreste kan komme hele Kendebanen en Gang rundt og kappes med den, der kommer bagefter; da ser det ud, som om de løbe paa samme Linie, men ikke desto mindre maa det ikke glemmes, at den Eine er, om jeg saa maa sige, en Generation forud. Det forekommer mig, at der netop i de Spørgsmaal, vi her behandle, tilbøds er noget Egnende ved at indtræde, nemlig at den Strømning, som for en Menneſkealder siden eller for Mere, endogaa for det Meste af et Aarhundrede siden med saa stor Styrke gennemførte den frie Eiendoms Udvikling, ialtfald i mange Egne af Europa, at den, siger jeg, nu tilbøds somme Steder er ved at afløses af den Dpfattelse, som blev gjort gjældende af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Ake Valgkreds (Scharling), rigtig nok ikke gaaende ud paa at føre de gamle Tilstande tilbage, men at føre Udviklingen ind i et Spor, som kunde siges maasse noget at ligne dem. Jeg tror derfor, at, naar vi stille vore Forhold i Sammenligning med europæiske Strømninger, saa maa vi huske paa ikke til ethvert givet Tidspunkt at gribe efter det, som i Diebløkket er oppe og synes at have Vind i Seilene udenfor os, men vi maa naturlig følge Udviklingens Gang og da ogsaa med Nødvendighed komme til efter alle menneskelige Willkaar at gennemleve den samme Udviklingsproces hos os, som tidligere er foregaaet andetſteds. Vi staa endnu, ialtfald med Hensyn til Udviklingen af de agrariske Forhold, paa det Standpunkt, hvorudfra vi have kæmpet i dette Aarhundrede, i Kampen for at opnaa Selveiendoms og altſaa Befidderens Raadighed over sin Jord. Det er muligt, at vi i et kommende Aarhundrede eller en paafølgende Menneſkealder komme ind i en anden Strømning, som atter fører os en Generation efter Udviklingen andetſteds, men dog fremad i det samme Spor, men for Tiden kæmpe vi endnu, fordi vi ikke have opnaaet det, som man andetſteds har opnaaet i saa stort Omfang, ialtfald naar man tænker paa de agrariske Forhold i et Land som Frankrig, nemlig Befiddernes Raadighed over deres Jord og Ud-

bredelsen af Selveiendoms i størst muligt Omfang. Men det forekommer mig, at de Udtalelser, der i disse Dage ere faldne fra Høres forskjellige Ordførere, kunne indbefattes i den ene Paastand: der findes ikke mere her tillands et agrarisk Spørgsmaal. Vi kjende dette Udtryk fra Diplomatiets; saa ofte som man ønsker at faae et eller andet Stridspunkt i Storpolitiken nedhysset, saa hedder det: der findes ikke mere noget Spørgsmaal af den og den Art, og det er det, der ogsaa er ligesom blevet Omkvædet paa Udtalelserne her: der findes ikke mere noget agrarisk Spørgsmaal. Jeg vil dertil sige, at det ikke nytter som Strudsen at stille Hovedet under Bingen og saa tro, Ingen ser En; der findes heri Landet fremdeles et agrarisk Spørgsmaal, som med nogen Hølgegang frem og tilbage, og eller ned, sikkerlig Tid efter anden dukker frem og vil dukke frem med saa stor Styrke, at det kræver en Løsning. Jeg ser ikke, at de Argumenter, der ere førte frem, og de Bebreidelser, der gjøres imod det foreliggende Lovforslag, nemlig at Fæsteforholdet og Alt, hvad dermed staa i Forbindelse, i den sidste Menneſkealder har været saaledes under Forvinden, at der nu er en forholdsvis mindre Del tilbage, som lider derunder, egentlig skulde kunne danne et Bevis for eller en Grund for, at man ikke mere skulde røre ved dette Forhold, og endnu mindre kan man deri søge et Bevis for, at det skulde være i Strid med Grundlovens Princip. Det anerkjender jeg nemlig paa ingen Maade, at Noget, der er rigtigt og overensstemmende med Grundlovens Principer, skulde blive det i mindre Grad, fordi de Forhold, som tidligere led under et Tryk, ikke mere er tilstede i det Omfang som tidligere. Det er og kan ikke være Omfanget af en Sags Betydning, der kan bestemme dens Forhold til Grundloven. — Med Hensyn til det her foreliggende Lovforslag har det ærede Medlem for Kjøbenhavns Ake Valgkreds udtalt, at der ikke er blevet fremset tilstrækkelige positivt gyldige Grunde, hvorfor man overhovedet vil ønske, at det her berørte Forhold, Arvesæsteforholdet, bliver afløst. Jeg vil dertil sige, at der findes ifølge min Betragtning væsentlig de samme Grunde som at søge en Udvikling af dette Forhold som overhovedet for at søge for en Afløsning af Fæsteforholdene i det Hele taget. Hvad var nemlig Grunden, den egentlige Drivjeder i Arbejdet for Fæstes Overgang til Selveiendoms? Det har ikke kunnet være og bør ikke kunne være Hensynet til de enkelte Befidderes og Eieres pekuniære Fordel. Om Noget har set det fra det Synspunkt, skal jeg lade være usagt, men det har ialtfald ikke kunnet være det Syns-